

13-15 Yaş Arası Erkek Futbolcuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Bakımından İncelenmesi

E. Olcay KARABULUT¹, Murat ATASOY², Kazım KAYA³,
Alparslan KARABULUT⁴

ÖZ

Araştırma Türkiye'deki 13-15 yaş grubu futbolcuların sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin incelenmesini amaçlayan tarama modeli bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini 2008 yılında Kırşehir'de düzenlenen Nike Premier Cup U-15 yıldızlar Türkiye birinciliği müsabakasına katılan 80 sporcudan, rastgele seçim yöntemi ile seçilen 61 gönüllü sporcu oluşturmaktadır. Futbolcuların kaygı düzeylerini ölçmek için Spielberger ve ark. tarafından geliştirilen Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmıştır. Türkçeye çevrilmesi, güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları Öner ve Le Compte (1983) tarafından yapılmıştır. Verilerin analizinde, aritmetik ortalamaları, Standart sapmaları, sıklık (f) dereceleri ve yüzde (%) değerleri bulunmuştur. Elde edilen sonuçlarının analizinde parametrik olmayan gruplar için kullanılan Mann Whitney U ve Kruskal Wallis analizleri yapılarak anlamlılıkları tespit edilmiştir. Sonuç olarak, araştırma grubunu oluşturan sporcuların yüksek kaygı düzeyine sahip olduğu, spor yılı ve babanın algılanan ev yönetim tutumu değişkenlerinin Durumluk ve Sürekli Kaygı düzeylerinde anlamlı farklılık yaratmadığı, baba eğitim düzeyinin yüksekliğinin kaygı düzeyini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Durumluk Kaygı, Sürekli Kaygı, Erkek Sporcular, Ergen Sporcular

The Examination of the State-Trait Anxiety Levels of the Male Football Players at the Age of 13-15 in Terms of Different Variables

ABSTRACT

This study is a screening model research that aims to examine the state-trait anxiety levels of the male football players at the age of 13-15 in terms. The participants of the study include 61 volunteer footballers chosen randomly among the 80 footballers in Nike Premier Cup U-15 Turkey Championship held in Kırşehir in 2008. The State-Trait Anxiety Inventory by Spielberger et al. (1970) is utilized to measure the footballers' anxiety levels. Its translation into Turkish and validity and reliability studies on it were implemented by Öner and Le Compte (1983). In the analysis of the data, their arithmetic mean, standard deviations, frequency (f) levels and percentage (%) values are calculated. As a result of these calculations, Mann Whitney U and Kruskal Wallis analyses are

---

1 Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, ebolka@hotmail.com.

2 Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, matasoy@ahievran.edu.tr.

3 Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, kaya@ahievran.edu.tr.

4 Uzman Beden Eğitimi Öğretmeni, Sıddık Demir AL., Kırşehir,
alparslankarabulut@hotmail.com.

applied for the nonparametric groups and the significance level of all the data is found. As a result, at the end of the study, it is found that the participants have high anxiety levels, that the sport year and the fathers' perceived house management attitude variables cause no significant difference in state-trait anxiety levels of the footballers and that the fathers' high education levels affect the participants' anxiety levels negatively.

Keywords: State Anxiety, Continual Anxiety, Male Athletes, Adolescent Athletes

GİRİŞ

Spor tüm dünyada insanlar üzerinde gerek aktif, gerek pasif katılımcı olarak etki alanını arttırmakta, her geçen gün gelişmekte ve büyümektedir. Bu yoğunlaşan ilgi ile birlikte ülkeler arasında önemli bir rekabet ortamı oluşmuş ve ülkeler sporun olumlu etkilerini kullanabilme için tüm olanaklarını seferber etmeye başlamışlardır. İlerleyen bilim ve teknolojinin yardımı ile sporda rekorlar yenilenmiş, spor sahalarında yarışan takım ve sporcuların temsil etkileri ülkenin ekonomisi, teknolojisi, eğitimi ve gelişmişlik düzeyleri birbiri ile yarışır hale gelmiştir. Spor, bu ülkenin gelişmişlik düzeyini gösteren önemli bir unsur halini almıştır (Gümü,2002).

Günümüzde sportif verimin düzeyini etkileyen birçok faktörden söz edilmektedir. Bu faktörlerden bir kısmı çevresel faktörler adı altında değerlendirilirken, bir kısmı da içsel faktörler adı altında değerlendirilmektedir. Sporcuların içsel faktörlerden birisi de psikolojik faktörlerdir. Sporcuların psikolojik hazırlıkları, sporda başarı için önemli bir faktördür. Sporcuların psikolojik durumları ve sergileyecekleri performansı, kaygı düzeyleri ile de yakından ilişkilidir (Gülşen 2008, Karabulut ve ark.2010).

Kaygı, gelecekle ilgili insanı üzen ve sıkı beklemeye hali, güvensizlik duygusu ile karışık bir heyecan durumu (Öncül 2000, Coşkun ve Akkaş,2009) olarak tanımlandığı gibi, dış dünyadan kaynaklanan bir tehlike ihtimali yada kişi tarafından tehlikeli olarak algılanıp yorumlanan her hangi bir durum karşısında yaşanan bir duygu olarak da tanımlanabilir (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2003).

Kaygı, kavramı Spielberger tarafından durumluk kaygı (State Anxiety) ve sürekli kaygı (Trait Anxiety) olmak üzere iki şekilde ele alınmıştır. Durumluluk kaygı, çevre şartlarını bağlı bir stres den dolayı ortaya çıkan, çoğunlukla mantıki sebeplere bağlı, başkalarınca da nedeni anlaşılabilen ve genellikle her bireyin yaşadığı geçici duruma bağlı bir kaygı biçimi olarak tanımlanır (Öner ve Le Compte, 1998, Selye, 1998, Kuru, 2000). Durumluluk kaygı sporcuyla anlamaya çalışmada önemli bir kriterdir. Devam eden yarışmalar da, yarışmalar sonrası da ve öncesinde sporcu açısından önemli bir kaygı türüdür (İkizler,1993). Sürekli kaygı ise, stres yaratan durumun tehlikeli yada tehdit edici olarak algılanması ve bu tehditlere karşı durumluk duygusal reaksiyonların frekansının ve yoğunluğunun artması ve süreklilik kazanması olarak tanımlanabilir (Özgül,1994).

Kaygı, sporcuların davranışlarında doğru karar alma yeteneklerini olumsuz olarak etkileyebilir. Kaygı seviyesi yükseldikçe sporcu doğru karar almadan ve yeteneklerini sergileyebilme yeteneğinden uzaklaşır. Aşırı baskı altında bulunan sporcular bazı yanlış hareketler yapabilmektedir. Aşırı kaygı, sporcuların çok iyi bildikleri ve defalarca antrenmanlarda gerçekleştirdikleri bazı hareketleri unuttura bildiği gibi, duyguların da karışıklığa yol açıp olumsuz bazı hareketler yapmasını da sağlayabilir (Gümüş,2002 2:4).

Ergenlik dönemi, insan hayatında kaygı düzeyinin en üst düzeye çıktığı, en çalkantılı dönemdir. Bu dönemde gençliğe adım atan çocukların duygularında yoğunluk ve istikrarsızlık, yalnızlık ve yorgunluk, güvensizlik ve kaygı durumu, çevreye uyum problemleri ve aile içi çatışmalar görülebilmektedir. Ergenlik döneminin kaygı yaratan faktörler arasında, Sınav kaygısı, okul ve ders kaygısı, kimlik kaygısı, ana-baba tutum ve davranışı, önemli yer tutmaktadır.(Bacanlı, 2005, Kulaksızoğlu, 1998)

Bu araştırmanın amacı 13-15 yaş arası erkek futbolcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeylerini karşılaştırmak ve bazı değişkenlerin sporcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeylerine olan etkisini araştırmaktır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma Türkiye'deki 13-15 yaş grubu futbolcuların sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan gönüllülük esasına dayanan, tarama modellenli bir çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklemini 28-30 Nisan 2008 tarihleri arasında Kırşehir de yapılan Nike Premier Cup U-15 yıldızlar Türkiye birinciliği müsabakasına Tokat, Yozgat, Kayseri ve Sivas illerinden katılan 80 sporcudan, rastgele seçim yöntemi ile seçilen 61 gönüllü sporcu oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Futbolcuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerini ölçmek için Spielberger ve ark. tarafından geliştirilen Sürekli ve Durumluk Kaygı Envanteri kullanılmıştır. Ölçek, bireylerin durumluk ve sürekli kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla Spielberger ve arkadaşları tarafından 1970 yılında geliştirilmiştir. Türkçeye çevrilmesi, güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları Öner ve Le Compte (1983) tarafından yapılmıştır. Bir kendini değerlendirme türü olan ölçek, kısa ifadelerden oluşan 40 maddeyi içermektedir. Ölçek, O anda hissedilenleri belirlemek amacıyla oluşturulan 20 maddelik “durumluk kaygı formu” ve genel olarak hissedilenleri belirlemek amacıyla oluşturulan yine 20 maddelik “sürekli kaygı formu” olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. 4'lü Likert tipi olan ölçeğin Alpha güvenilirliğinin .83 ile .87 arasında, test-tekrar test güvenilirliğinin .71 ile .86 arasında ve madde güvenilirliğinin .34 ile .72 arasında

değiştigi bildirilmektedir (Öner ve Le Compte 1998; Aydemir ve Köroğlu, 2000; Şahin ve diğerleri, 2002).

Verilerin Analizi

Çalışmanın istatistiksel analizleri SPSS istatistik programının 15.0 sürümüyle yapılmıştır. Deneklerin değişkenleri teker teker girildikten sonra Durumluk ve Süreklilik Kaygı puanları girilmiştir. Daha sonra bu değerlerin aritmetik ortalamaları, Standart sapmaları, sıklık (f) dereceleri ve yüzde (%) değerleri bulunmuştur. Elde edilen sonuçlarının analizinde parametrik olmayan gruplar için kullanılan Man Whitney U ve Kruskal Wallis analizleri yapılarak anlamlılıkları tespit edilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubunun Demografik Özellikleri

Değişkenler	N	%
Spor Yılı	1-3	18 29,5
	4-6	34 55,7
	7 ve üzeri	9 14,8
Baba Eğitim Düzeyi	İlköğretim	26 42,6
	Lise	24 39,3
	Üniversite	11 18,0
Ev Yönetim Tutumu	Otoriter	7 11,5
	Demokratik	38 62,3
	Serbestçi	16 26,2

Tablo 1 incelendiğinde; grubun 18'inin (%29,5) 1-3 yıldır, 34'ünün (%55,7) 4-6 yıldır, 9'unun da (%14,8) yıldan fazla süredir spor yaptıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Babası ilköğretim mezunu olanların sayısı 26 (%42,6), lise mezunu olanlarının sayısı 24 (%39,3), üniversite mezunu olanlarının sayısı ise 11 (%18) dir. Ailesini otoriter olarak tanımlayanlar grubunu 7'sini (%11,5), demokratik olarak tanımlayanlar 38'ini (%62,3), Serbestçi olarak tanımlayanlar ise 16'sını (%26,2) oluşturmaktadır.

BULGULAR

Tablo 2. Sporcuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Puan Ortalamalarını Gösteren Tablo

	N	Min	Max	Ort	std
Sürekli Kaygı	61	36,00	64,00	51,32	4,83
Durumluk Kaygı	61	65,00	66,00	49,72	6,42

Tablo 2'de araştırma grubunun Sürekli Kaygı puan ortalamasının $X=51,32$, Durumluk Kaygı puan ortalamasının ise $X=49,72$ olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Sporcuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Spor Yılı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Spor Yılı	n	Sıra Ort	sd	X ²	p
Sürekli Kaygı	1-3	18	27,42	2	1,860	,395
	4-6	34	33,75			
	7 ve üzeri	9	27,78			
Durumluk Kaygı	1-3	18	30,14	2	3,051	,218
	4-6	34	33,76			
	7 ve üzeri	9	22,28			

*p= 0,05 düzeyinde anlamlı.

Tablo 3'deki verilerde, sporcuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin spor yılı değişkenine göre farklılaşmadığı görülmektedir [$X^2_{(2)} = ,395$; $p > ,05$; $X^2_{(2)} = ,218$; $p > ,05$].

Tablo 4. Sporcuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Baba Eğitim Düzeyi	n	Sıra Ort	sd	X ²	p
Sürekli Kaygı	İlköğretim	26	27,31	2	8,847	,012*
	Lise	24	28,44			
	Üniversite	11	45,32			
Durumluk Kaygı	İlköğretim	26	28,19	2	5,977	,049*
	Lise	24	28,63			
	Üniversite	11	42,82			

*p= 0,05 düzeyinde anlamlı.

Tablo 4'deki verilerden anlaşılacağı üzere, sporcuların Durumluk ve Sürekli kaygı Düzeylerinin baba eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaştığı görülmektedir [$X^2_{(2)} = ,012$; $p < ,05$; $X^2_{(2)} = ,049$; $p < ,05$].

Tablo 5. Sporcuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Ana-Babanın Algılanan Ev Yönetim Tutumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

	Ev Yönetim Tutumu	n	Sıra Ort	sd	X ²	p
Sürekli Kaygı	Otoriter	7	40,43	2	2,956	,228
	Demokratik	38	31,09			
	Serbest	16	26,66			
Durumluk Kaygı	Otoriter	7	40,79	2	2,465	,292
	Demokratik	38	30,09			
	Serbest	16	28,88			

Tablo 5'deki verilerde, sporcuların Durumluk ve Sürekli kaygı Düzeylerinin Ev yönetim tutumu değişkenine göre farklılaşmadığı görülebilir [$X^2_{(2)} = ,228$; $p > ,05$; $X^2_{(2)} = ,292$; $p > ,05$].

TARTIŞMA ve SONUÇ

Günümüzde sportif müsabakalardaki performansların sergilenmesinde durumluk ve sürekli kaygının etkileri önemli bir araştırma konusudur. Sporcuların kaygı düzeylerini etkileyen bir çok etken bulunmakta ve bu etkenlerin performans için olumlu etkileri araştırılmaktadır. Ancak gençler ve çocuklar üzerindeki çalışmaların yeterli olmadığı düşünülmektedir. Bu amaç doğrultusunda 13-15 yaş sporcuların kaygı düzeylerinin araştırılması önem arz etmektedir.

Araştırmada 13-15 yaş erkek futbolcuların sürekli kaygı puan ortalamalarının $51,32 \pm 4,83$, durumluk kaygı puan ortalamalarının $49,72 \pm 6,42$ olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda araştırma grubunu oluşturan futbolcuların yüksek kaygı düzeyine sahip olduğu söylenebilir.

Birey her yaşta kaygı yaşamakta, ancak her yaşta yaşadığı kaygının nedeni farklılaşmaktadır. Birey hayatının ilk yıllarında anneden ayrılma kaygısı yaşarken, ilkökul döneminde arkadaş edinme kaygısı yaşamakta, ergenlik döneminde ise bir gruba ait olma, karşı cinse hoş görünme, başarısız olma gibi kaygılar yaşamaktadır. Kaygının en yoğun yaşandığı yıllar ise hayatın ilk iki yılı ve ergenlik dönemidir (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2000). Literatür bulgularından yola çıkarak, araştırma grubunun ergenlik döneminde olmalarının sonuçları etkilediği söylenebilir. Başaran ve ark. (2009) ve Adalı (2006) ergen sporcular üzerinde yaptıkları çalışma bulgular araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Sporcuların spor yılı değişkenine göre sürekli ve durumluk kaygı puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 3; $p > ,05$). Ortaya çıkan bu sonuç, spor yılı değişkeni sporcuların kaygı düzeyleri arasında farklılık yaratmamaktadır şeklinde yorumlanabilir. Arseven ve Güven (1992), Yücel (2003), Erbaş (2005), Adalı (2006) ve Bingöl ve ark. (2012), farklı gruplarla yaptıkları çalışmalarda sporcuların spor yapma yılının sürekli ve durumluk kaygı düzeylerini etkilemediklerini tespit etmişlerdir. Elde edilen bulgular araştırma bulgularını desteklemektedir.

Araştırmadan elde edilen bir başka sonuç ise, sporcuların baba eğitim düzeyi değişkeni ile sürekli ve durumluk kaygıları arasında anlamlı ilişki olduğudur (Tablo5; $p < 0,05$). Eğitim seviyesi yüksek babaya sahip olan futbolcuların sürekli ve durumluk kaygı puanları daha yüksektir. Bu durumda babanın eğitim düzeyi yükseldikçe sürekli ve durumluk kaygının da yükseldiği söylenebilir. Ortaya çıkan sonucun dikkat çekici olduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde Gümüş (1997), Akandere ve Bedir (2001) in çalışmalarında anne-babanın eğitim seviyesi yükseldikçe kaygı seviyesinin düştüğü yönünde bulgular bulunmaktadır. Bizim çalışmamızdaki bulguların farklılığının, araştırma grubunun erkek olması, babalarını rol model almaları, kaygının en yoğun olarak yaşandığı ergenlik döneminde olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Sporcuların babanın algılanan ev yönetim tutumu değişkenine göre sürekli ve durumluk kaygı puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 3; $p > ,05$).

Puan ortalamalarına bakıldığında ise otoriter tutum sergileyen babanın çocuklarının sürekli ve durumluk kaygılarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Abacı (1986), Düzgün (1995), otoriter davranış sergileyen ailelerin çocukların kaygı seviyelerini olumsuz etkilediğini, Finkenauer ve ark.(2005), anne babanın davranışlarının ergenin duygusal problemleri üzerinde doğrudan etki gösterdiğini bulmuşlardır.

Ailenin baskılı ve otoriter tutuma sahip olması çocuğun kendine olan güvenin ortadan kaldıran onun kişiliğini hiçe sayan bir tutumdur (Yavuzer, 2010). Otoriter tutum gösteren anne-babalar çocuğu kendi tasarladığı bir kalıba göre yetiştirmek amacını güderler. Çocuğun hata ve yanlış yapma hakkı yoktur. Çocuk sıkı bir denetim altında tutularak en küçük yanlış ve hataları gözden kaçmamakta, bunların üzerinde önemle durulmakta ve düzeltilmesi istenmektedir. Çocuktan kurallara sorgulamadan uyması beklenir. Otoriter bir tutumla yetiştirilen çocuklar kaygılı ve tedirgin tavırlar sergilemektedirler (Erkan ve ark. 2002; internet). Bu bulgular araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Sonuç olarak, araştırma grubunu oluşturan sporcuların kaygı seviyesinin yüksek olduğu, spor yılı ve babanın algılanan ev yönetim tutumu değişkenlerinin Durumluk ve Sürekli Kaygı düzeylerinde anlamlı farklılık yaratmadığı, erkek çocukların baba eğitim düzeyinin yüksekliğinin kaygı düzeyini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir.

Genç sporcular üzerinde az sayıda çalışmanın bulunması nedeni ile, evren genişletilerek daha fazla sporcuya ve daha farklı branşlarda uygulanması, antrenörlerin ve sporcuların kaygı seviyelerini düzenleyebilecekleri yöntemler için eğitim verilmesi önerilir.

KAYNAKLAR

- Adalı, F. (2006). 14-18 Yaş kız ve erkek basketbolcuların atılacaklık ile sürekli kaygı düzeylerinin sosyodemografik yapılarına göre karşılaştırılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Alisinanoğlu, F. ve Ulutaş, İ. (2003). Çocukların kaygı düzeyleri ile annelerinin kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi . *Eğitim ve Bilim*, 28 (128),65-71.
- Altıparmak, E. (1997).Takım sporları yapan bayan sporcuların yarışma sonrası durumluk kaygı puanlarının araştırılması, *Sosyal Bilimler Dergisi*, İstanbul.
- Akandere, M., Bedir, R. (2001). Taekwondo milli takım sporcularının durumluk kaygı düzeylerinin başarıya etkisi. Selçuk Üniversitesi, *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*,13 (1): 119-124.
- Arseven, A. ve Güven, Ö., (1992). Sporcuların müsabaka ortamındaki anksiyete düzeyleri. Hacettepe Üniversitesi, *Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi*: Ankara,
- Aydemir, Ö. ve Köroğlu, E., (2000). Psikiyatride kullanılan klinik ölçekler, *Hekimler Yayın Birliği*: Ankara.
- Bacanlı H., (2005). *Gelişim ve öğrenme*. Nobel Yayın Dağıtım: Ankara.
- Başaran, M.H., Taşgın, Ö., Sanioğlu, A. ve Taşkın, A.K. (2009). Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Selçuk Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 534-542.
- Bingöl, H., Çoban, B., Bingöl, Ş. ve Gündoğdu, C. (2012). Üniversitelerde öğrenim gören taekwondo milli takım sporcularının maç öncesi kaygı düzeylerinin

- belirlenmesi. Selçuk Üniversitesi, *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (1): 121-125.
- Coşkun, Y. ve Akkaş, G. (2009). Engelli çocuğu olan annelerin sürekli kaygı düzeyleri ile sosyal destek algıları arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* (KEFAD), 10 (1);213-227.
- Düzgün, Ş. (2003). Öğrencilerin psikolojik belirtileri ile ana-baba tutumları arasındaki ilişkiler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1-2); 10.08.2012 tarihinde <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/SBED/article/view/25/14> adresinden alınmıştır.
- Erbaş, M.K., (2005).*Üst düzey basketbolcularda durumluluk kaygı düzeyleri ve performans ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tez,. Dumlupınar Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü: Kütahya.
- Erkan, Z., Gürçay, S. ve Çam, S. (2002). Ergenlerin sosyal kaygı düzeylerinin ana baba tutumları ve cinsiyet açısından incelenmesi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(10):64-75. 20.08.2012 tarihinde <http://sosyalbilimler.cukurova.edu.tr/dergi/dosyalar/2002.10.10.90.pdf> adresinden alınmıştır.
- Finkenauer, C., Engels, R.C., & Baumeister, R.F. (2005). Parenting behaviour and adolescent behavioural and emotional problems: The role of self-control. *International Journal of Behavioural Development*, 29 (1), 58-69.
- Gülşen, D. (2008). *Farklı lig düzeyinde oynayan futbolcuların oynadıkları mevkilere, öğrenim durumu ve spor yaşlarına göre problem çözme becerilerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi: Adana.
- Gümüş, M. (2002) . *Profesyonel futbol takımlarında puan sıralamasına göre durumluluk kaygı düzeylerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Sakarya .
- Gümüş A. (1997). *Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara
- İkizler, C. (1993). *Sporda başarıyı etkileyen psikolojik faktörler ve psikolojik antrenman*. Yayınlanmamış Doktora Tezi Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.
- İnternet Kaynak: Anne baba tutumunun çocuk davranışları üzerine etkisi. 20.09.2012 tarihinde. http://www.psikologum.org/index.php?option=com_content&view=article&id adresinden alınmıştır
- Kulaksızoğlu, A. (1998). *Ergenlik psikolojisi*, Remzi Kitabevi, (s. 17-31, 59-72): İstanbul.
- Kuru, E. (2000). *Sporda psikoloji*. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi: Ankara.
- Öğüt, R. (2004). *Sporda sürekli kaygı düzeyi ile benlik saygısının karşılaştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sporda Psikol-Sosyal Alanlar Anabilim Dalı Programı: İzmir.
- Öncül, R. (2000) *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*, M.E.B. Yayınları: Ankara.
- Öner, N. ve Le Comte, A. (1983). *Süreksiz durumluluk /sürekli kaygı envanteri el kitabı*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, s.1,3: İstanbul.
- Özgüven, İ.E. (2000). *Psikolojik testler* , Pdrem Yayınları: Ankara.
- Selya , H. (1998). *Stres without distress* . (ed Barbora Woods) Applyine Psycpologyto sport .Hodder-Stoughton; 98-109.
- Şahin, N.H., Batgün, A.D. ve Uğurtaş, S. (2002). Kısa semptom envanteri (KSE), ergenler için kullanımının geçerlik, güvenilirlik ve faktör Yapısı, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13(2).

- Yavuzer, H. (2010). *Çocuk psikolojisi* 20.basım, Remzi Kitabevi: İstanbul.
- Yücel, E.O. (2003). *Taekwondocuların durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ve müsabakalardaki başarılarına etkisi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü: Ankara.

SUMMARY

Sportsmen's psychological readiness is an important factor for the success in sports. Their psychological state and performance are in a close relationship with their anxiety levels. Anxiety can be defined as a waiting process that makes people sad and nervous and a complicated uneasiness causing lack of confidence.

Anxiety may affect sportsmen's ability to make right decisions about their behaviours negatively. As their anxiety level increases, the possibility of making wrong decisions and failure in performances for them decrease. The sportsmen under extreme pressure may display wrong behaviours. Puberty is the most unsettled period of human life during which anxiety level reaches the utmost level. The adolescent athletes may have different anxiety levels.

This study is a screening model research that aims to examine the state-trait anxiety levels of the male football players at the age of 13-15 in terms of different variables. The participants of the study include 61 volunteer footballers chosen randomly among the 80 footballers from Tokat, Yozgat, Kayseri and Sivas in Nike Premier Cup U-15 Turkey Championship held in Kırşehir in 2008.

The State-Trait Anxiety Inventory by Spielberger et al. (1970) is utilized to measure the footballers' anxiety levels. Its translation into Turkish and validity and reliability studies on it were implemented by Öner and Le Compte (1983). This inventory, which is a kind of self-assessment scale, consists of 40 short items. It includes two parts - a state anxiety form of 20 items to determine the anxiety felt at that moment and a continual anxiety form of 20 items to determine the anxiety felt generally. It is stated that the Alpha reliability of this four point Likert type inventory is between .83 and .87, its test-retest reliability coefficient is between .71 and .86 and its item reliability is between .34 and .72.

In the analysis of the data, their arithmetic mean, standard deviations, frequency (f) levels and percentage (%) values are calculated. As a result of these calculations, Mann Whitney U and Kruskal Wallis analyses are applied for the nonparametric groups and the significance level of all the data is found.

In this research, it is found that the participants' continual anxiety points average is $51,32 \pm 4,83$ and state anxiety points average is $49,72 \pm 6,42$. By looking at these results, it can be said that they have high anxiety levels. Individuals feel anxiety at all ages but the reasons why they feel anxious vary at each age. The years the anxiety levels are the highest are first two years of life and adolescence period (Alisınanoğlu and Ulutaş, 2000). In the light of literature findings, it can be claimed that the results of this research are affected by the fact that the participants are in their adolescence years. Başaran et al. (2009) and Adalı (2006) have found similar results in their studies on adolescent athletes.

Concerning sport year variable, a significant difference in the footballers' state-trait anxiety points is not observed. In the light of this finding, it can be said that the sport year variable does not cause a significant difference between footballers' anxiety levels. Adalı (2006) and Bingöl et al. (2012), in their studies with different groups, have found that the sport year (how many years they play football - since when they have played football) does not affect sportsmen's state-trait anxiety levels. Their findings support the results found in this research.

Another finding of the study is that there is a significant relationship between the footballers' fathers' education level variable and the footballers' state-trait anxiety levels. The state-trait anxiety levels of the footballers whose fathers have high education levels are higher. In the light of this finding, it can be said that as fathers' education levels increase so do the footballers' state-trait anxiety levels, which is so striking. In the literature, the research findings show that as the education levels of parents increase, the anxiety levels decrease. The difference observed in our study may be due the fact that all the participants are male footballers who consider their fathers as their role models and they are all in their puberty during which anxiety is felt at the highest level.

In this research, no significant difference in the footballers' state-trait anxiety points is observed with respect to their fathers' perceived house management attitudes variable. However, when the points average is examined, it is observed that the footballers who have authoritative fathers have higher anxiety levels. Abacı (1986) and Düzgün (1995) have claimed that authoritative families affect children's anxiety levels negatively. Similarly, Finkenauer et al. (2005) have suggested that parents' behaviours have a direct effect on the adolescents' emotional problems.

As a result, at the end of the study, it is found that the participants have high anxiety levels, that the sport year and the fathers' perceived house management attitude variables cause no significant difference in state-trait anxiety levels of the footballers and that the fathers' high education levels affect the participants' anxiety levels negatively.